

SMRTÍ
ŽIVOT
NEKONČÍ

Máme rádi život. Smrt blízkého člověka pro nás bývá těžkou ránou. Líbí se nám na světě a bylo by nám velice líto, kdyby pro naše drahé měla všechna krása života skončit. Naši blízcí nám jsou jedním z největších darů života. Jak se smířit s tím, že je nebudeme potkávat? Naše srdce se tomu vzpírá uvěřit. Však také většina lidí v sobě nosí naději, že za hranicí smrti snad existuje nějaký další prostor života. Zatím na nás při smrti někoho blízkého doléhá bolestná jistota, že se s ním musíme rozloučit.

V životě se loučíme mnohokrát. Každé ráno, při odchodu z domu, říkáme svým blízkým: „Na shledanou“ v naději, že se večer opět uvidíme. Když někdo odjíždí na delší čas, jdeme ho vyprovodit, zamáváme mu na cestu. Mrzí nás, když někdo odjede náhle a ani jsme se s ním nerozloučili. Vždyť jsme mu chtěli ještě říci spoustu věcí. Často mu pak napíšeme dopis. O co důležitější je rozloučení, když někdo odchází navždy. I teď za ním můžeme zavolat děkuji a promiň. To je pro nás osvobozující.

Pohřeb má nenahraditelný význam. Při pohřbu se navzájem podpíráme, abychom mohli únosně prožít novou situaci, smrt svého blízkého.

Potřebujeme si znovu uvědomit, kým pro nás zesnulý byl a kým zůstává, co jsme si vzájemně dali a co si dlužíme. Mnohé si můžeme ještě „vyříkat“, poprosit o odpuštění, poděkovat. (Zesnulý by nám asi první poděkoval a poprosil o odpuštění.)

Třeba budeme schopni časem žít tichou radostí z toho, co pěkného jsme prožili, a o co se i nadále spolu snažíme - my zde a oni „tam“, v ještě větším porozumění životu.

Mnoho lidí dosvědčuje, že se jim po pohřbu blízkých ulevilo. Proč? Protože si uvědomili, kolik z života zesnulých dál žije v jejich životě. Kolik krásných a veselých vzpomínek mají. Vzpomenou si, kolik se od zesnulého naučili, a cítí, že jim to bude i dál pomáhat. Zcela přirozeně tuší, že ten, kdo odešel z viditelného světa, nějak mezi

námi a s námi i teď je a bude dál. Pohřeb je tou zvláštní slavností, kdy své drahé uvedeme a postavíme na čestné místo ve své paměti, v paměti rodiny, rodu, obce a všech přátel.

Jistě, smrt je zlá, ale patří k životu, ne že by život patřil ke smrti. Smrt je okamžik v životě.

V naší zemi povážlivě narůstá počet lidí, kteří zmizí bez pohřbu. Světová veřejnost nad námi kroutí hlavou. I moderní psychologie potvrzuje důležitost a potřebnost pohřbu. Má být rituálem, který nás smutkem provází, abychom neupadli do deprese a samoty.

Není divu, že se u nás stále víc plní čekárny psychologických a psychiatrických poraden. Život nám klade otázky (otázky o smrti mezi ně patří), před kterými neutečeme. Jejich potlačování se nevyplácí.

Křesťanství má silnou naději, že život po smrti pokračuje. Bůh nám dal život, těší se z nás, přeje nám, neomrzeli jsme se mu. Věříme, že Bůh je tak veliký, že mu nikdo z nás není malý. Díky Bohu chováme naději, že nikdo nemusí skončit v nicotě smrti.

Smrt pokládáme za soutěsku vedoucí do nového životního prostoru. Nedovedeme si sice budoucí život představit - jako si nenarozené dítě neumí představit život po porodu - ale máme s Bohem dobrou zkušenost. Krásu a moudrost světa pokládáme za jeho dílo. Věříme, že nás jeho vynalézavá láska zve do ještě větší krásy.

I při každé mši myslíme na naše zesnulé. Věříme, že při nich můžeme i nadále stát, v lásce a odpovědnosti za ně. Věříme, že jim můžeme, jako za jejich pozemského života, i nadále mnoho přát.

Co když i oni na nás nadále myslí a přejí nám vše dobré? Co když je jim lépe, než

když se tady trmáceli uprostřed nás? Třeba naše naděje, že se znovu shledáme, není bláhová.

Křesťanský pohřeb je nám příležitostí k poděkování. Jako jsme se scházeli při různých příležitostech v užším nebo širším kruhu, zveme druhé k rozloučení při pohřbu. Jsme vděční každému, kdo prokázal něco pěkného našim blízkým.

Ale náš obřad nás vede ještě dál. Posiluje naši naději v život věčný. Je nám slavností přátelství, které jde až za smrt.

Věříme, že se Bůh zastal Ježíše, ohavně popraveného jako zločince, a vzkřísil jej z mrtvých. A Ježíš Kristus se zaručil, že i nás provede smrtí do věčnosti.

Při pohřbu jsme spolu. Pomáhá nám to unést smutek. Ten jistě není příjemný, ale nemusíme před ním prchat. Patří k naší citové výbavě. Vždyť smutek nám pomáhá objevovat určité bohatství ve vztazích s blízkými, kterého si jinak tolik nevšímáme. Máme právo na smutek a na slzy, jsou projevem blízkosti. Je velice důležité vyplakat se a smířit.

Ve smutku při pohřbu se nám těžko hovoří. Ale mlčení je ještě horší. Sami těžko hledáme vhodná slova. Slovo Boží nás může potěšit víc než slova lidská.

V knize Moudrosti čteme:

*Bože, ty můžeš vždycky prosadit svou svrchovanou moc
a síle tvé paže nikdo neodolá.
Neboť jako prášek na misce vah je před tebou celý svět
a jako kapka ranní rosy padající na zem.
Nade všemi se smilováváš, protože všechno můžeš,*

*nehleďíš na hříchy lidí, jen aby změnili svůj život.
Miluješ všechno, co je,
a neošklivíš si nic z toho, co jsi učinil,
vždyť bys ani nemohl připravit něco, co bys měl v nenávisti.
A jak by mohlo cokoli trvat, kdybys ty to nechtěl,
anebo být zachováno, kdybys to nepovolal k bytí?
Šetríš všechno, protože to je tvé,
Pane, který miluješ život.*

/Mdr 11,21-26/

Platí tato slova i o zesnulých?
Máme za to, že ano.

Samozřejmě dáváme přednost pohřbu v kostele. Krematorium je nám cizí a příliš smutné. V kostele slavíme křty, svatby, každý týden se společně scházíme a slavíme přátelství s Bohem, v kostele jsme doma.

Slavnosti v kostele mají podobný obsah jako naše ostatní slavnosti. Scházíme se kolem stolu, něco pěkného se pokoušíme říci, děkujeme, navzájem si přejeme něco hezkého, snažíme se přátelům ukázat, jak o ně stojíme.

Jsme spolu, patříme k sobě, máme něco společného, co nás spojuje. Cítíme k sobě úctu a lásku, které nás pevně poutají, cítíme, že nás poutají i přes hranici smrti. Možná zažijeme zkušenost mnohých – po smrti naše vztahy mohou narůst.

Vydalo Pastorační středisko biskupství královéhradeckého v roce 2004

© Václav Vacek

Sazba JPG, Tisk Grantis s.r.o., Ústí nad Orlicí

Zmrtvýchvstalý
Kristus sestupuje
do říše zemřelých
a vyvádí ze
smrti Adama
– staré lidstvo
(17. století)